

รายงานความคืบหน้าร่างกฎหมายปฏิรูปศุลกากรยุโรป ณ เดือนพฤศจิกายน 2567

EU CUSTOMS REFORM

นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2566 (2023) คณะกรรมาธิการยุโรป (European Commission) ได้เล็งเห็นว่า สหภาพยุโรป (European Union: EU) ต้องมีการปรับปรุงระบบทางศุลกากรให้เหมาะสมกับบริบททางการค้า ในปัจจุบัน จึงได้เสนอร่างกฎหมายเพื่อปฏิรูปศุลกากรยุโรป โดยมีข้อเสนอที่สำคัญ คือ

1. ข้อเสนอการจัดตั้งองค์การศุลกากรแห่งสหภาพยุโรป (EU Customs Authority) เพื่อเป็นหน่วยงานศุลกากรกลางที่มีบทบาทในการควบคุมการดำเนินงานของประเทศสมาชิกอย่างเป็นทางการ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารจัดการข้อมูล การบริหารและควบคุมความเสี่ยง และออกมาตรการควบคุมสินค้านำเข้าจากประเทศนอกเขต EU และ
2. ข้อเสนอการจัดตั้งฐานข้อมูลศุลกากรแห่งสหภาพยุโรป (EU Customs Data Hub) เพื่อเป็นแพลตฟอร์มดิจิทัล สำหรับรวบรวมและเชื่อมต่อข้อมูลทางศุลกากร ณ จุดเดียว (Single Window) ทั้งยังเป็นระบบประมวลผล วิเคราะห์ และจัดเก็บข้อมูลทางศุลกากรทั้งหมด

ในปัจจุบัน ณ เดือนพฤศจิกายน 2567 (2024) ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ผ่านการพิจารณาวาระที่หนึ่ง (First Reading) จากสภายุโรป (European Parliament) เมื่อเดือนมีนาคม 2567 (2024) และกำลังอยู่ในการพิจารณา วาระที่หนึ่งของคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป (The Council of the EU: The Council) ซึ่งตามกระบวนการนิติบัญญัติแบบสามัญ (Ordinary Legislative Procedure) ร่างกฎหมายหนึ่งจะต้องผ่านการพิจารณาจากทั้ง สภายุโรปและคณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป ทั้งหมด 3 วาระ จึงจะมีผลใช้บังคับ

หลังการพิจารณาในวาระที่หนึ่งของสภายุโรป ร่างกฎหมายได้รับการสนับสนุนและถูกแก้ไขเพิ่มเติมในหลายประเด็น ดังนี้

- สภายุโรปสนับสนุนการจัดตั้ง EU Customs Authority ภายในปี 2569 (2026) เพื่อให้เริ่มปฏิบัติงานเต็มรูปแบบภายในวันที่ 1 มกราคม 2571 (2028) ทั้งยังกำหนดให้เลื่อนวันที่กำหนดให้ใช้ระบบ EU Customs Data Hub (Mandatory Use Date) ขึ้นมาเป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2575 (2032) จากเดิมที่กำหนดไว้เป็นวันที่ 31 ธันวาคม 2580 (2037)
- กำหนดให้ EU Customs Authority ต้องจัดทำเอกสารคำแนะนำและประชาสัมพันธ์ให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) เข้าใจ เพื่อให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายศุลกากรและดำเนินพิธีการศุลกากรรูปแบบใหม่ได้อย่างถูกต้อง
- เสนอให้ตั้งแพลตฟอร์มภายใต้การดูแลของ EU Customs Authority เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้บริโภคใน EU ร้องเรียน/รายงานสินค้านำเข้าที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานของ EU

ต่อมาในเดือนมิถุนายน 2567 (2024) คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรป ในวาระที่มีราชอาณาจักรเบลเยียมเป็นประธานช่วงเดือนมกราคม - มิถุนายน 2567 (2024) ได้รายงานว่าคณะทำงานได้วิเคราะห์และพิจารณาข้อบทส่วนใหญ่ของร่างกฎหมายนี้แล้ว ก่อนที่จะส่งมอบให้คณะมนตรีแห่งสหภาพยุโรปที่มีสาธารณรัฐฮังการีเป็นประธานตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2567 (2024) ทำการพิจารณาต่อให้แล้วเสร็จ ซึ่งจากการพิจารณาในขั้นต้น ประเทศสมาชิกส่วนใหญ่เห็นพ้องว่าศุลกากรของประเทศสมาชิก EU ต้องมีความร่วมมือกันมากขึ้น และ EU Customs Data Hub เป็นแนวทางพัฒนาที่เหมาะสม แต่ยังคงต้องการวิเคราะห์ในรายละเอียดเพิ่มเติมต่อไป

ทั้งนี้ การปฏิรูประบบศุลกากรยุโรปนั้น เป็นความพยายามในการปรับปรุงระบบศุลกากรให้ทันสมัยเพื่อให้เหมาะสมกับการค้าในยุคดิจิทัล และตอบสนองกับความท้าทายจากการขยายตัวของการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) ดังนั้น ประเทศคู่ค้าของ EU อาจต้องเตรียมความพร้อม เช่น การปรับปรุงระบบศุลกากรอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ EU และการปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลเพื่อรองรับการตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) เป็นต้น

อ้างอิง

European Parliament. "Briefing EU Legislation in Progress: Establishing an EU Customs Data Hub and an EU Customs Authority."

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/753931/EPRS_BRI\(2023\)753931_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2023/753931/EPRS_BRI(2023)753931_EN.pdf).

Accessed 15 November 2024.

Photo Courtesy of European Commission